

ὁ δὲ πῦ μείζονος μὴ πολλοσὸν μέγας, δῆλον ἄ
ἔπι εἶπ' ἀδικαί. ἔστι δὲ καὶ τὰυτα ἐν ἀρχῇ
ἀμφοσβήτησι, ἀν' φύσιν αὖς χρησίμοις
συνελθεῖν αὐτοῖς. ὁ δὲ μὴ ἄλλως, κατ' ἄλ-
λως πινά φίλων.

Κεφάλαιον εα.

Περὶ δὲ πῦ ἀγαθοῦ καὶ κατ' ἀφ' αὐτῷ
φίλου, σκεπτικὸν πότερον δεῖ ἐκείνων τὰ
χρησίμα ὑπομετεῖν καὶ βουθεῖν, ἢ τῷ αὐτῷ
ποιοῦν καὶ διωκεῖν. τῷ δὲ τὸ αὐτὸ κερ-
βλημὰ ὅτι, πότερον τὸν φίλον ἢ τὸν σπουδαῖ-
ον δεῖ ποιεῖν μᾶλλον. ἀν' ἑνὸς γὰρ φίλου καὶ
σπουδαίου, ἴσως ἔτι μᾶλλον χαλεπὸν, ἀν' ἑνὸς τὸ
μὲν ἀνέξιστον, τὸ δὲ ταπεινώσει, φίλον ἑνὸς σφύ-
ρα ποιῶν, ὅτι περὶ δὲ ἡρέμα. εἰ δὲ μὴ, πολλὰ
κερβλημὰ γίνονται. ὅτι εἰ ὁ ἐνὸς ἑστὶν
δέ ὁ δὲ ἑστὶν, ἔπειτα δὲ ἢ ὁ ἐνὸς ἔρχεται, ἔπειτα δὲ
διὸ ὅτι, ἢ μὴ δὲ, οὐδὲ ἔστιν. ἀλλ' ἐκείνους ἐρ-
γῶ δέεσθον. μὴ γὰρ τι λέγει Εὐριπίδης,
ποιήσεις, λόγον δίκαιον, μηδὲν ἂν λόγου εἰ-
σφύρειν. ἐργῶν δὲ ἐκείνους ἔργα παρίστανε, καὶ
οὐ πάντα δεῖ τῷ πατέρει, ἀλλ' ἔστιν ἂ καὶ τῷ
μητέρι καὶ τοῖ βελτίων ὁ πατήρ. οὐδὲ γὰρ
διτ' πάντα δύναιται οὐδ' ἔχει πάσης τῆς τι-
μας, ἀλλὰ πινά. ἴσως οὖν δεῖν ἂ δεῖ τῷ χρη-
σίμῳ, ἀλλὰ δεῖ τῷ ἀγαθῷ. ὅτι οὐχ ὅτιον δι-
δῶσι, καὶ τῷ ἀγαθῷ, καὶ συζῆν τούτῳ δεῖ. ἔσθ
ἢ ποῖναι τὸ δὲ ζῆν, τῷ πατ' ἂ μὴ εἶπ' δίδωσιν,
ἀλλὰ χρησίμος, ἀλλ' οἱ τῷ ποιοῦντες, ταυ-
τὸ παντὶ τῷ ἐρωτῶντι διδῶσιν, οὐ δέον. οὐδ'
εἰσὶν ἄξιοι καὶ οἱ ἐν τοῖς λόγοις ὅροι τ' φίλους
πάσης μὲν πῶς εἰσὶ φίλους, ἀλλ' οὐ τ' αὐτῆς.
τῷ ἑνὸς γὰρ χρησίμῳ, τὸ βουλεύεται τὰ ἐκείνῳ
ἀγαθὰ, καὶ τῷ δεῖ ποιῆσαι πιν. τῷ ὁποῖός δεῖ.
οὐ γὰρ ὅτι πινά μιν εἶπ' ὅροι μὲν τῆς φίλιας,
ἀλλὰ ὅτι τῷ εἶπ' καὶ ἀλλὰ τὸ συζῆν τῷ δὲ καὶ
ἡδονῷ, τὸ συνελθεῖν καὶ συχαίρειν. πάντα
εἶπ' οὗτοι οἱ ὅροι καὶ φίλων μὲν ἔχοντες πιν,
οὐ κερὸς μίαν δὲ οὐδεῖς. διὸ πολλοὶ εἰσὶ, καὶ
ἕκαστος μίας εἶπ' δὲ καὶ φίλιας, ἢ ὅτι εἶπ' ἢ πῦ
εἶπ' κερὸς αἶρεσις. καὶ γὰρ ὁ κατ' ἑαυτοῦ μὲν, καὶ
ποιήσεις, οὐ βουλεύεται τῷ ἐργῳ τῷ αὐτῷ ὑπο-
φέρειν, καὶ τῷ διδόντι τὸ εἶπ' δεῖ καὶ αὐτὰ πο-
θεῖν ἀλλὰ συζῆν καὶ τούτῳ, ἀλλὰ τῷ ἡδέει.
ἀδικεῖν οἱ φίλοι ἐνοῖ ἀλλ' ἡλοῖς τὰ γὰρ κερ-
βλημὰ μᾶλλον, ἀλλ' οὐ φιλοσὸν τὰ ἔχοντες
διὸ φίλοι καὶ κείνοισ' ὅσον διότι ἡδὺς τὸν οἶνον εἶλετο, καὶ ὅτι χρησίμος τὸν πλοῦτον εἶλετο. χρη-
σιμώτερος γὰρ. διὸ δεῖ ἀγαπακτεῖν, ὡσπερ αἱ εἰ μᾶλλον εἶλετο αὐτῷ ἢ πτονος. ὁ δὲ ἐργαλοσὸν.

dederit, ille verò ex maiore non multi-
plicem, iniuria utique affecit. Ac recurrit
quidē hoc loco prima controuersia, an ut
vtilis conuenire se ipsos affirmandum sit,
alter iuxta quamptiam amicitiam.

CAPVT XI.

Porro discutiendum, an bono iuxta vit-
tutem amico præstandum sit benefi-
cium, & auxilium, an retribuenti, facultati-
busque instructo. Quod idem problema
est prorsus: an amico potius, quam viro
bono, sit benefaciendum. Et siquidem a-
micus idem etiam vir bonus fuerit, non
fit difficile iudicare, nisi fortasse quis alte-
rum amplificet, alterum vero imminuat,
amicitiæ vehementiam tribuens, bonitati
verò mediocritatem: sin secus fiat, multæ
quæstiones oriuntur. Velut si hic quidem
erat, non erit autem: ille autem erit, sed
non dum. Vel hic quidem factus est, non
est tamen, vel est, non erat, neque erit: ve-
rum illud laboriosius fuerit. Quocirca ni-
hil dicit Euripides scribens, rationem rec-
tam adferri, vbi merces rationis infera-
tur, opera illis operum vice præbuit: nec
omnia patri conueniunt, sed & matri a-
lia, quamlibet sit præstantior pater. Ne-
que enim Ioui sacrificantur omnia, ne-
que omnes honores, sed quosdam admit-
tit. Fortasse igitur sunt, quæ vtili præstan-
te oporteat, alia rursum quæ bono. nempe
cui non alimentum, & necessaria proprie
competant, conuiuere enim illi oportet.
Et quoniam viuere rectè decet, ei præstan-
da non quæ ipse, sed vtilis largiatur: ve-
rum qui id faciunt, præter quàm decet om-
nino amato idem præstant. Neque iustæ
sunt, quæ in orationibus amicitiæ defini-
tiones constituuntur. Etsi enim omnes a-
micitiæ exprimant, non tamen eandem
determinant. Vtili enim competit velle
alteri bona, & benefacienti. Nec tamen
hæc amicitiæ definitio id verè exprimit,
sed alij esse, alij verò conuiuere assigna-
tur: ei verò qui voluptuarius amicus est,
communis dolor, communisque læticia
tribuitur. Atque omnes quidem hæc de-
finitiones amicitiam quædam ostendunt
nulla verò proprie vnâ exprimit. Nec sin-
gulari singulis amicitis congruunt, etiam si
videantur. Velut electio est existendi, quæ
& ei quidē secundū excessum & facienti
cōpetit, qui suo operi id inexistere vult, ac
erogati utique. conuenit, & vt fit, & vt retri-